

Nr 21.

Av herr **Hansson** i Skediga **m. fl.**, *angående användningen av de medel, som anvisas till smärre vägförbättringar i de olika länen.*

Från och med år 1944 övertog staten den allmänna väghållningen på landet, och den nya vägadministrationen har sålunda varit prövad under fyra år. Något resultat i form av större förbättring av vägarnas beskaffenhet har under denna tid icke kunnat påvisas. Materialbrist, medförande bl. a. synnerliga svårigheter att ersätta förslitna bilar och väghyvlar, samt kanske allra mest bristen på arbetskraft ha säkerligen bidragit till det till synes otillfredsställande resultatet med betydande besvärligheter för den under de senare åren allt snabbare och tyngre trafiken.

Trafiken har, i synnerhet efter krigets slut, ställt större krav på vägarna än vad dessa mäktat med. Detta har blivit särskilt kännbart på de många smala och krokiga bygdevägar, som finnas överallt i landet. Ofta händer det sålunda, att de större och tyngre bilarna icke kunna mötas på dessa vägar eller till och med ej alls kunna komma fram där.

Ett stort fel, som vidlåder den nya vägorganisationen, är att de lokala organen — vägförvaltningarna — icke erhållit tillräcklig arbetsfrihet. Det vore säkerligen av mycket stor betydelse om en ändring härutinnan komme till stånd. Särskilt gäller detta friheten att få använda vissa anslag till smärre arbeten på det sätt, som är lämpligt med hänsyn till de lokala förhållandena. Många små vägbesvärligheter skulle då kunna avhjälpas på sådana tider, då andra arbeten icke äro så brådskande.

Särskilda anslag utgå numera till smärre förbättringar vid sidan om de egentliga vägbyggnadsanslagen. Dessa anslag äro avsedda att användas till att räta ut tvära kurvor, anlägga mötesplatser, bredda särskilt trånga passager o. s. v. De små förbättringar, som utföras med anlitan av medel från dessa anslag, betyda ofantligt mycket för att avhjälpas det nu så skriande behovet, och de anvisade medlen till dessa arbeten äro — i den mån de kunna tagas i anspråk — synnerligen väl använda pengar. Dessa arbetens utförande kommer ej heller att på något sätt eftersätta det egentliga vägunderhållet.

Vägförvaltningarna skulle, om de finge mera fria händer, här kunna åstadkomma mycket för att förbättra det så allvarliga läge, som uppstått på det stora antalet småvägar. Förvaltningarna hindras emellertid nu av vissa onödiga formaliteter rörande byggnadstillstånd. De kostnader och den tid,

som dessa formaliteter taga i anspråk, göra att, när formaliteterna hunnit avklaras, den tid har gått till ända, under vilken arbetskraft kunnat avdelas för ett nödvändigt mindre förbättringsarbete. Under tiden måste arbetskraften sysselsättas med ett kanske tillnärmelsevis ej så nödvändigt underhållsarbete.

För närvarande gäller, att vägförvaltningarna ha rätt att använda pensionsberättigade underhållsarbetare, alltså den fasta arbetarstammen, för smärre vägförbättringar. Länsarbetsnämndens besked om bl. a. tidpunkt för arbetets påbörjande skall dock i varje särskilt fall inhämtas. Denna föreskrift måste anses innebära onödig formalism och i hög grad inverka hämmande på vägförvaltningarnas arbete.

Numera ha vägförvaltningarna fått sig tilldelad en viss bestämd arbetsstyrka. Eftersom denna torde vara mycket snävt tilltagen, är det säkerligen ingen risk för att arbetsstyrkan missbrukas på ovidkommande eller mindre viktiga arbeten. Om frihet här bara funnes att få utföra smärre förbättringsarbeten, när det så passade, kunde förvisso mycket bliva utrett. Det skall bl. a. ihågkommas, att på grund av väghållningens natur en vägmästare ej med visshet i förväg kan bedöma, vilket arbete som han inom den närmaste tiden kan utföra och därför skall begära tillstånd att utföra. Begär han tillstånd till ett visst bestämt arbete, så kanske, när tillståndet erhålles, det ej passar att utföra detta utan ett helt annat förbättringsarbete. Men då har han ej tillstånd till detta sistnämnda arbete, och formaliteterna måste, om ett arbete över huvud taget skall kunna komma till stånd, ånyo upprepas.

Det är nödvändigt, att vägförvaltningarna få fritt disponera sin arbetsstyrka. Annars kunna de allt större fordringar, som trafiken ställer på vägarna, ej uppfyllas, och syftet med de för här berörda ändamål anvisade medlen torde i stort sett vara förfelat. Vi skola här ej beröra den otaliga mängd brotrummor och mindre broar, som ha alldeles för liten bärformåga och därför böra byggas om eller förstärkas. I tider som dessa är det nödvändigt att släppa efter en hel del på byråkrati och formalitet och i stället handla och giva dem som skola leda mera fria händer. Kritiken och granskningsrätten finnas ju kvar. I vad det gäller vägarna torde för övrigt ledningen säkerligen ligga i så goda händer, att där kan väntas en förbättring, bara större frihet att handla lämnades. Vi vilja även nämna, att gamla vägmän i de olika vägnämnderna alltfört följa med utvecklingen inom vägväsendet med stort intresse.

Med anledning av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta hemställa hos Kungl. Maj:t om att de medel, som anvisats eller som komma att anvisas till smärre vägförbättringar i de olika länen, skola

utan särskilt tillstånd och särskilda formaliteter få av vägförvaltningarna användas med anlitan-
de av den tilldelade ordinarie arbetsstyrkan, samt

att, när denna arbetsstyrkas storlek bestämmes, hänsyn skall tagas icke endast till det ordinarie vägunderhållet utan även till behovet av sådana förbättringar, till vilka medel anvisats och vilka endast äro att anse som underhållsarbete i vidare mening och ej äro att hänföra till vägbyggnader.

Stockholm den 15 januari 1948.

K. E. Hansson,
Skediga.

Anders Pettersson,
Dahl.

Gustaf Svensson
i Vä.

Ivar Johansson
i Mysinge.

Gunnar Larsson
i Luttra.

Edvin Jacobsson
i Igelsbo.

Nils G. Hansson
i Skegrie.

And. Stjärne.

Einar Jonsson
i Skutskär.
